

व्यवसायकराची देय असलेली सर्व थकबाकी
एक महिना कालावधीत भरणा करपा-या
कसूरदार व्यक्तींना शास्ती आणि
व्याजामध्ये सवलत मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
वित्त विभाग
शासन निर्णय क्र. व्यकर-११९२/प्र. क्र. १६/कराधान-३,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १८ फेब्रुवारी, १९९२.

प्रास्ताविक

महाराष्ट्र व्यवसाय, व्यापार, आजिविका आणि नोक-या
यावरील कर अधिनियम, १९७५ अन्वये महाराष्ट्र राज्यात दिनांक
१ जानेवारी १९९२ रोजी सुमारे १,६२,०४३ एवढे नोंदणीपत्रधारक
[रजिस्ट्रेशन होल्डर्स] असून १०,२६,०४० एवढे नाव नोंदणीधारक [एनरोलमेन्ट
होल्डर्स] आहेत. व्यवसायकर आयुक्तांच्या अहवालानुसार १,५२,२३६
नोंदणीधारक कसूरदारांकडून रु. २.६१ कोटींची व्यवसायकर थकबाकी येणे
आहे तर २४,२१,१५६ नाव नोंदणीधारक कसूरदारांकडून सुमारे
रु. ९७.०४ कोटींची थकबाकी येणे आहे. व्यवसायकराची मोठी प्रलंबित
थकबाकी शक्य तो लवकर वसूल करण्यासाठी विक्रीकर विभागात उपलब्ध
असलेला मर्यादित अधिकारी आणि कर्मचारी वर्ग विचारात घेऊन
व्यवसायकराची मोठी थकबाकी किमान कालावधीत कशी वसूल करता
येईल याबाबतचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. तदनुसार
काळजीपूर्वक विचार केल्यानंतर शासनाने कसूरदार व्यक्तींना थकबाकी
भरण्यासाठी प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने खालील निर्णय जाहीर
केलेला आहे.

शासन निर्णय

महाराष्ट्र व्यवसाय, व्यापार, आजिविका आणि नोक-या
यावरील कर अधिनियम, १९७५ अन्वये नोंदीत असलेल्या नोंदणीधारक
आणि नाव नोंदणीधारक व्यक्ती आणि संस्थांपैकी ज्या कसूरदार व्यक्ती
आणि संस्था दिनांक १ मार्च १९९२ ते ३१ मार्च १९९२ या एक महिन्याच्या

[२]

कालावधीत कायद्यानुसार देय असलेली अथवा होणारी व्यवसायकराची सर्व थकबाकी पूर्णपणे भरणा करतील अशा व्यक्ती आणि संस्थांना व्यवसायकर कायद्याच्या कलम ५, ९, १० आणि २० अन्वये लागू होणारी शास्ती आणि व्याज संपूर्णपणे माफ करण्यात यावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

[बी. सी. चौधरी]
शासनाचे सह सचिव,
वित्त विभाग.

प्रत माहितोसाठी स.अ.वश्यक त्या कार्यवाहीसाठी तादर अग्रेषित :-

- [१] महालेखापाल [लेखापरीक्षा]-एक, महाराष्ट्र,
मुंबई-४०० ०२०,
- [२] महालेखापाल [लेखापरीक्षा]-दोन, महाराष्ट्र,
नागपूर,
- [३] अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- [४] व्यवसायकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला,
विक्रीकर भवन, माझगांव, मुंबई-४०० ०१०,
- [५] रजिस्टार, महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण,
विक्रीकर भवन, माझगांव, मुंबई-४०० ०१०,
- [६] निवड नस्ती, कराधान-३.

व्यवसायकराची देय असलेली सर्व थकबाकी एक
महिना कालावधीत भरणा करणा-या कसूरदार
व्यक्तींना तसेच नोंदणीकरण व नाव नोंदणीकरण
करून कर भरणा करणा-या व्यक्ती आणि
आस्थापनांना वंड [प्रॉत्सिक्चर], शास्ती
व व्याजामध्ये सवलत मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्र. व्यकर-११९२/प्र. क्र. १६/कराधान-३

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- २१ फेब्रुवारी १९९२

संदर्भ:- शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र. व्यकर-११९२/प्र. क्र. १६/
कराधान-३, दिनांक १८ फेब्रुवारी १९९२.

प्रास्ताविक:- महाराष्ट्र राज्यातील व्यवसायकर अधिनियम, १९७५ अन्वये
नोंदीत असलेल्या तथापि थकबाकीचा भरणा न करणा-या कसूरदार व्यक्तींनी
दिनांक १ मार्च १९९२ ते ३१ मार्च १९९२ या कालावधीत व्यवसायकराची
सर्व देय थकबाकी भरणा केल्यास शास्ती व व्याजाची माफी देण्याची
प्रोत्साहन योजना संदर्भ म्हणून नमूद केलेल्या शासन निर्णयानुसार वाहीर
करण्यात आली होती. तथापि, महाराष्ट्र राज्यातील विद्यमान तसेच वाढता
व्यवसाय, व्यापार व उद्योगधंदे विद्यारात घेता नोंदणीधारक आणि नाव
नोंदणीधारक यांची विद्यमान संख्या खूपच कमी आहे असे वाटते. म्हणून ज्या
पात्र व्यक्ति व आस्थापनांनी अध्यापपर्यन्त नोंदणीकरण करून घेतलेले नाही,
त्यांनी नोंदणीकरण करून घ्यावे यासाठी प्रोत्साहन देण्याची आवश्यकता आहे.
तसेच व्यवसायकर आयुक्तांच्या अहवालानुसार नोंदणीधारक मालकांमधील सुमारे
रु. २.६१ कोटी थकबाकीपैकी बहुतांश रक्कम व्याज आकारणीची असून त्यासाठी
प्रोत्साहनपर माफी देण्याची गरज वाटत नसल्यामुळे या सर्व परिस्थितीचा
पुनर्विचार करून शासनाने खालीलप्रमाणे सुधारीत शासन निर्णय जाहीर केलेला
आहे.

सुधारीत शासन निर्णय:-

[१] महाराष्ट्र व्यवसाय, व्यापार, आजीविका व नोक-या यावरील
कर अधिनियम, १९७५ अन्वये नाव नोंदणीकरण [रनरोलमेन्ट] करून घेतलेल्या
तथापि व्यवसायकराची थकबाकी असणा-या ज्या कसूरदार व्यक्ति [डिफॉल्टर]

[कृ. मा. प.]

दिनांक १ मार्च १९९२ ते ३१ मार्च १९९२ या कालावधीत
व्यवसायाची कार्यावाही करून घ्यावी
अशा कसूरदार व्यक्तींना माफ करण्यात यावे
आणि व्याज संपूर्णपणे माफ करण्यात यावे व त्याचिवर दंडनीय
कार्यवाही [प्रॉसिक्युशन] करण्यात येऊ नये.

[२] तसेच व्यवसायकर कायदानुसार नोंदणीकरण
 [रजिस्ट्रेशन] आणि नांव नोंदणीकरण [एनरोलमेंट]
 करून घेण्यास पात्र असलेल्या परंतु, नोंदणीकरण करून न घेतलेल्या
 ज्या व्यक्ती व आस्थापना दिनांक १ मार्च १९९२ ते ३१ मार्च
 १९९२ या एक महिन्याच्या कालावधीत नोंदणीकरण आणि नांव
 नोंदणीकरण करून घेऊन व्यवसायकराचा संपूर्ण भरणा करतील
 अशा व्यक्ती व आस्थापनांना सुध्दा कायदानुसार लागू होणारी
 शास्ती व व्याज संपूर्णपणे माफ करण्यात यावे. तसेच त्याचिवर
 दंडनीय कार्यवाही [प्रॉसिक्युशन] करण्यात येऊ नये.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

Emadum.

[बी. सी. खट्टा]

शासनाचे सह सचिव,
 वित्त विभाग

प्रत माहितीसाठी व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी तादर अधोक्षित:-

- [१] महालेखापाल [लेखापरिक्षा]-एक, महाराष्ट्र, मुंबई-४०० ०२०.
- [२] महालेखापाल [लेखापरिक्षा]-दोन, महाराष्ट्र, नागपूर,
- [३] अधिदोन व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- [४] व्यवसायकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, आठवा मजला,
 विक्रीकर भवन, माझगाव, मुंबई-४०० ०१०
- [५] रजिस्ट्रार, महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, विक्रीकर
 भवन, माझगाव, मुंबई-४०० ०१०.
- [६] निवड नस्ती, कराधान-३.